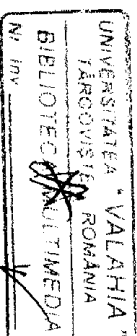

Prof. univ. dr. Sterie Ciulache

METEOROLOGIE și CLIMATOLOGIE

X 12322

Editura UNIVERSITARĂ
— București —

ehnoredactare computerizată: Florian Bulmeș
opera: Daniel Tușuneș

copyright © 2004
Editura Universitară
Director: jur. Vali Muscalu
-dul Magheru nr. 12-14, Bl. Patria
s. C, Ap. 45, sector 1, București.

cate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Universitare

istribuiție: tel/fax (021) 211.92.49
0744.254.245

BN 973-85744-8-X

URĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

PREFAȚĂ

Din multe variante posibile ale unei cărți de meteorologie și climatologie am optat pentru cea de față.

Este, mai întâi de toate, o carte științifică. De aceea, m-am străduit să răspund într-o cât mai mare măsură celor trei exigențe esențiale ale oricărei lucrări de acest gen: precizie, claritate, concizie.

Este, mai apoi, o carte pentru studenți, care urmărește să-i învețe pe aceștia a gândi meteorologic și climatologic. De aceea, am încercat cu obstinăție să-i confer măcar câteva din însușirile de bază ale manualelor universitare denumite de acest nume: informare, adevărate, sistematizare, formare.

Însușire primordială, informarea ridică numeroase probleme decurgând din volumul foarte mare de cunoștințe meteorologice și climatologice, care trebuiesc filtrate și selectate astfel încât să crezee și să mențină un echilibru pe cât posibil stabil între adevărate și formare. Firește, acest echilibru poate fi creat și menținut numai dacă informația aleasă ține seama de standardul de înțelegere al studenților, pe de o parte și de necesitatea formării acestora ca viitori specialiști angajați într-un proces de continuă devenire, pe de altă parte.

Sistematizarea informației este o condiție sine qua non a adevăratii și formării, oricâtă superioritate ar manifesta față de ea unii oameni de știință neuniversitari. Pentru că în absența acesteia înțelegerea și însușirea informației ar fi substanțial îngreunate, fără ca universalitatea cauzalității și interconexiunii să fie mai bine pusă în evidență.

Rezultantă a însușirilor deja menționate, precum și a modului în care sunt puse și rezolvate diferitele probleme, funcția formativă urmărește formarea la studenți a unui sistem de cunoștințe unitar, coerent, viu și deschis, care să poată integra ușor noile date meteorologice și climatologice, integrându-se la rândul său în sistemul mai vast al științelor Pământului.

Date fiind conținutul și destinația acestei cărți, cititorul nu se poate aștepta la o lectură captivantă. Ea nu are nici pe departe puterea de fascinație a unei cărți de astronomie și nici pe cea de seducție a unei cărți de geografie.

CUPRINS

PREFAȚĂ	3
INTRODUCERE	5
PARTEA ÎNȚĂI: METEOROLOGIA	10
1. ATMOSFERA	10
1.1. Originea atmosferei	11
1.2. Limitele atmosferei	12
1.3. Forma atmosferei	14
1.4. Masa atmosferei	15
1.5. Densitatea atmosferei	15
1.6. Compoziția atmosferei	17
1.7. Structura atmosferei	45
1.8. Centurile de radiații	68
2. ENERGIA PROCESELOR DIN ATMOSFERĂ	72
2.1. Sursele de energie ale proceselor din atmosferă	72
2.2. Fluxurile de energie radiantă care străbat atmosfera	89
2.3. Procesele în care se consumă căldura rezultată din bilanțul radiativ	125
3. APA ÎN ATMOSFERĂ	159
3.1. Evaporarea	160
3.2. Umezeala aerului	166
3.3. Condensarea	175
3.4. Precipitațiile atmosferice	197
4. MIȘCAREA ÎN ATMOSFERĂ	208
4.1. Presiunea atmosferică	208
4.2. Vântul	226
5. POBLEMELE DE BAZĂ ALE METEOROLOGIEI SINOPTICE	248
5.1. Masele de aer	248
5.2. Fronturile atmosferice	254
5.3. Cicloni și anticloni	262
5.4. Prevederea timpului	282
PARTEA A DOUA: CLIMATOLOGIA	290
6. FACTORII GENETICI AI CLIMEI	291
6.1. Factorii radiativi	291
6.2. Factorii fizico-geografici	305
6.3. Factorii dinamici	318
	348

7. REPARTIȚIA GEOGRAFICĂ A PRINCIPALELOR CARACTERISTICI ALE CLIMEI	349
7.1. Repartiția geografică a temperaturii aerului	350
7.2. Repartiția geografică a umezelii aerului	360
7.3. Repartiția geografică a nebulozității	366
7.4. Repartiția geografică a precipitațiilor	371
7.5. Repartiția geografică a precipitațiilor sub formă de zăpadă și a stratului de zăpadă	376
8. CLASIFICAREA CLIMATELOR	377
8.1. Clasificarea climatică a lui W.G. Koepen	382
8.2. Clasificarea climatică a lui Emm. de Martonne	387
8.3. Clasificarea climatică a lui C.W. Thornthwaite	390
8.4. Clasificarea climatică a lui L.S. Berg	393
8.5. Clasificarea climatică a lui B.P. Alisov	394
8.6. Clasificarea climatică a lui H.J. Critchfield	397
9. CLIMATELE PĂMÂNTULUI	399
9.1. Zona climatelor calde	399
9.2. Zonele climatelor temperate	418
9.3. Zonele climatelor reci	429
10. CLIMATELE ROMÂNIEI	436
10.1. Sectorul cu climat temperat de tranziție	437
10.2. Sectorul cu climat temperat semiarid	441
10.3. Sectorul cu climat temperat montan	443
11. SCHIMBĂRILE CLIMEI	446
ANEXA: DATE CLIMATICE EXTREME	456
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	466

8-041 Under Maintenance, or 31
under 5.000000, (KODAK)
fed print
1100 B r s t i e
0 Incubator Room, Calif
Tel: (11) 800-911-1273